

11.02.2025

33/10.02.02/2022
Viikinrannan–Lahdenväylän
osayleiskaava**Vastaanottaja**

Helsingin kaupungin kirjaamo
Kaupunkiympäristön toimiala
PL 10, Pohjoisesplanadi 11–13
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite

Lausuntopyyntönnö 19.12.2025
Vastaanottajan asianumero HEL 2021-011524

Lausunto Viikinrannan-Lahdenväylän osayleiskaavaehdotuksesta

Viikinrannan–Lahdenväylän osayleiskaavalla laajennetaan kantakaupunkia Lahdenväylän suunnassa Viikin–Malmin pikaraitiotien varressa sekä eheytetään yleiskaavallinen kokonaisuus Korkeimman hallinto-oikeuden Yleiskaavasta 2016 kumoamalta osalta. Alueesta suunnitellaan monipuolinen, urbaani kaupunginosa, joka yhdistää Arabianrannan Viikkiin.

Osayleiskaavan rinnalla laaditussa Lahdenväylän esiselvityksessä tarkastellaan edellytyksiä muokata tätä moottoritien lähestymisjaksoa kaupunkiin siten, että liikenteen ympäristövaikutuksia vähennetään kuitenkin säilyttäen valtakunnallisen väylän riittävä palvelutaso. Selvityksen pohjalta nopeusrajoitus voidaan alentaa 80 km/h tasolle, ja jatkossa selvitetään mahdollisuuksia 60 km/h nopeustasolle.

Osayleiskaavassa Viikin–Malmin pikaraitiotie on linjattu Lahdenväylän varteen. Pikaraitiotien pysäkki sijoittuu Hernepellontien alikulun koillispuolelle, ja tämän ympärille on suunniteltu Viikinrannan alueen keskus aukioineen ja kaupallisine palveluineen.

Alueen korttelirakenne on suunniteltu nykyistä katuverkkoa mukaillen, mikä mahdollistaa alueen rakennuskannan uusiutumisen joustavasti myös pienempinä kokonaisuuksina. Viikintien katutilaa on leventänyt tielinjaukselle sijoittuva 400 kV maakaapeli suojaetäisyyksineen. Väljyys tukee Viikintien kehittämistä vehreänä kaupunkimaisena puistokatuna. Pysäköinti on keskitetty pysäköintitaloihin. Keskustasta Viikkiin johtava pyöräilyn baanayhteys kulkee alueen kaakkoislaidalla.

Keskeisen alueen kaavamerkintänä on C, joka mahdollistaa asumisen ohella myös toimitilaa. Asumisen sijoittamisen ja laatutason kannalta keskeistä on Lahdenväylän nopeustaso. Kaavaratkaisu mahdollistaa asemakaavoituksen erilaisiin Lahdenväylän kehitysvaiheisiin.

11.02.2025

33/10.02.02/2022

Viikinrannan–Lahdenväylän
osayleiskaava

Osayleiskaava-alueen rakentuessa sen nykyinen toiminta pienteollisuusalueena lakkaa. Nykyisiä toimintoja voi sijoittaa osin korttelikaupungin kivijalkatiloihin ja osin Lahdenväylän varteen osoitetuille yritysalueille. Alueen asukasluvun kasvaessa myös palvelujen kysyntä kasvaa, ja uudelle yritystoiminnalle avautuu mahdollisuuksia.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Viikinrannan-Lahdenväylän osayleiskaava toteuttaa Helsingin kaupunkistrategiaa ja mukailee kaupungin toisaalla voimassa olevan vuoden 2016 yleiskaavan tavoitteita sekoitetun *kantakaupunkimaisen* kaupunkirakenteen levittämisestä säteittäisten pääväylien varrelle. HSL on lausunut osayleiskaavasta aiemmissa vaiheissa.

Osayleiskaavan ratkaisu perustuu Lahdenväylän nopeusrajoituksen laskuun 100 km/h 80 km/h. Erillisessä Lahdenväylän esiselvityksessä rajoituksen alentamiselle ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen tai kapasiteettiin. Hyötyjä sen sijaan saavutettaisiin liikenneturvallisuuden, päästöjen ja melutilanteen parantumisen myötä. Esiselvityksessä tutkittiin myös nopeusrajoituksen alentamista 60 km/h mutta laskulle ei löydetty riittävästi perusteita. 60 km/h nopeusrajoituksen mahdollistaminen edellyttäisi täydentäviä selvityksiä Lahdenväylän eteläpään toiminnallisesta asemasta tulevaisuudessa ja sen asettamista reunaehdoista tien ympäristön suunnitteluun. Esiselvityksen perusteella väylävirasto päätti 29.5.2024 Lahdenväylän suunnitteluperusteista, joiden mukaan väylän nopeustaso on 80 km/h.

Viikin-Malmin pikaraitiotien pysäkit sijoittuvat käytännössä koko osayleiskaava-alueen pituudelta Lahdenväylän välittömään läheisyyteen. Pysäkit toimivat joukkoliikennejärjestelmän ja maankäytön yhteyspisteinä, joten niitä ympäröivällä maankäytöllä tulisi pystyä tukemaan joukkoliikennejärjestelmän käyttöä mahdollisimman tehokkaasti. Lopullisella nopeustasolla ei tämän suhteen onneksi arvioida olevan vaikutuksia osayleiskaava-alueen maankäytön määrään. Korkeampi nopeustaso vaikuttaa kuitenkin rakennusten ja kaavoituksen suunnitteluratkaisuihin: *”Molemmilla tarkastelluilla nopeusrajoituksilla, 80 km/h ja 60 km/h, on mahdollista sijoittaa uusia asuinrakennuksia jopa Lahdenväylän lähelle, mutta alhaisempi nopeus antaa enemmän joustavuutta suunnittelulle ja esimerkiksi asuntojen sijoittamiseen rakennuksissa, kun julkisivuihin kohdistuvat melutasot ovat pienemmät.”*

Viikin-Malmin pikaraitiotien ei nähdä poistavan bussiliikennettä merkittävässä määrin. Bussiliikenteen osalta edellytetään Lahdenväylän säilymistä

11.02.2025

33/10.02.02/2022

Viikinrannan–Lahdenväylän
osayleiskaava

joukkoliikenteen kannalta jatkossakin sujuvana ja nopeana väylänä. Nopeusrajoituksen alentamisen toivotaan mahdollistavan joustavamman pysäkkien toteuttamisen. HSL esittää, että olisi syytä tarkastella Lahdenväylän ja Kehä I:n liittymään mahdollisuutta toteuttaa pysäkit. Laadukkaat vaihtoyhteydet nähdään tärkeänä, sillä Kehä I:n rooli joukkoliikenteelle kasvaa tulevaisuudessa entisestään. HSL haluaa osallistua osayleiskaava-alueen bussipysäkkiverkon tarkempaan suunnitteluun sekä Lahdenväylän että Viikintien osalta.

Viikin-Malmin pikaraitiotie palvelee osayleiskaava-aluetta ja on osa Koillis-Helsingin ja Vantaan raitiotiekokonaisuutta. Radalla on yleissuunnitelmassa suunniteltu liikennöitävän Malminkentältä Helsingin keskustaan sekä Pasilaan. Alueelle olisi syytä käynnistää yksittäisiä hankkeita laajempi Koillis-Helsingin raitiotiehankeiden kokonaistarkastelu, jonka avulla hankelaaajuudet, hankkeiden keskinäiset riippuvuudet ja reunaehdot sekä tarkoituksenmukainen toteutusjärjestys saataisiin määritettyä. Tämän ”Koillis-Helsingin raitiotieverkkoselvityksen” tavoitteena tulisi olla myös hankkeiden ja rataosuuksien roolin kirkastaminen liikennejärjestelmätasolla. Selvitys voisi olla osa yleiskaavan toteuttamisohjelman päivitystä.

HSL edellyttää myös Viikin-Malmin roolin kirkastamista osana kaupungin sisäistä ja seudullista joukkoliikennejärjestelmää. HSL:n näkemyksen mukaan tulee ratkaista, onko yhteyden tarkoitus toimia Malminkentän keskustan suunnan nopeana runkoyhteytenä vai myös laajan Viikin alueen paikallista saavutettavuutta mahdollistavana yhteytenä. Hitaampi matkanopeus laskee raitiotien käytettävyyttä ja houkuttelevuutta pidemmillä matkoilla. Tuoreeltaan valmistuneessa Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelmassa ei pysäkkiverkkotarkasteluja päivitetty. Viikin-Malmin pikaraitiotien jatkosuunnittelussa tulee Viikin alueen pysäkkiverkkoa tarkastella tarkemmin, jotta riittävä paikallinen saavutettavuus saadaan turvattua Viikin ohittavien matkojen palvelutason säilyessä. Pysäkkien on perustettava paikkansa, ja sijainti Lahdenväylän kainalossa rajoittaa kaikkien osayleiskaava-alueen pysäkkien tehollisen vaikutusalueen palvelupotentiaalia.

Valtaosaa osayleiskaavaehdotuksen maankäytöstä palvelee Hernepellontien liittymän koillispuolella sijaitseva raitiovaunupysäkki, jonka yhteyteen osayleiskaava sijoittaa keskustatoimintojen alueen. Maankäyttö sijaitsee raitiotien nopean siirtymäosuuden varressa, mikä perustelee yhden pysäkin ratkaisua. Ratkaisun toimivuutta koko alueen joukkoliikennepalveluna tulee asemaakaavoitusvaiheessa tukea varmistamalla pysäkin tehokas saavutettavuus osayleiskaavan alueelta sekä Lahdenväylän pohjoispuolelta.

Viikin-Malmin pikaraitiotien linjaus kohtaa pikaraitiolinjan 15 Viikissä. Radat eivät yhdisty alueella mutta niiden välille muodostuu vaihtopaikka Viikin tiedepuiston yhteyteen, johon myös Viikin-Malmin pikaraitiotielle on suunniteltu pysäkkiä. Viikin tiedekeskuksen ympärille on muodostumassa

11.02.2025

33/10.02.02/2022
Viikinrannan–Lahdenväylän
osayleiskaava

Viikin-Malmin pikaraitiotien myötä merkittävä joukkoliikenteen solmupiste, jossa pystyy vaihtamaan useaan eri suuntaan. Paikkaan on alustavasti suunniteltu myös muutamien liityntälinjojen lähtö- ja päätepysäkkiä. Jatkosuunnittelussa olisi hyvä huomioida, kuinka keskeinen vaihtopaikka on syntymässä. Vaihtojen ja verkostomaisen joukkoliikenteen toimivuuden varmistamiseksi on jatkosuunnittelussa varmistettava mahdollisimmat sujuvat siirtymät pysäkkien välille.

Lisätietoja lausunnosta antaa liikennejärjestelmäasiantuntija Sakari Metsälampi (etunimi.sukunimi@hsl.fi) ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on *liikennesuunnittelija* Petri Huhtanen (etunimi.sukunimi@hsl.fi).

HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus